

TALLINNA

POLÜTEHNIK

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNU KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

37 (569)

XXI aastakäik

Reedel, 14. novembril 1969

Olla noor ja olla veel üliõpilane on tänapäeval tohutult vastutusrikas ülesanne. Kui sellele suurele vastutusele mõelda, siis allakirjutanu, kes praegu on 35-aastane, ei julgeks küll enam mõeldunud aastaid oma elust maha kustutada ja 18-19-aastaseks üliõpilaseks saada.

Teadus tormab juba praegu sellise tuhinaga edasi, et vägisi kipud talle jalgu jääma. Aga mis toimub veel aastatuhande vahetusel, kui praegused üliõpilased on oma tööpostil loominguviimaste võimete tipul, kui võib-olla pooled töötajatest on juba mitte ainult kõrgema haridusega, vaid teadlased? Mis siis saab, kui ma lõpetan küll kuidagi kõrgema kooli, kuid ei suuda teadusega koos edasi kihutada? Võib-olla mind tunnustatakse invaliidiks ja võetakse armuleivalisena ühiskonna ülalpidamiseks? Kuigi selline seisukord ei ole kuigi meelitatav, võib sellega arvatavasti siiski harjuda ja ennast isegi mõnusaalt tunda. Aga mis siis, kui öeldakse, et ma olen lihtsalt laisk, et näe, ta sai juba 1970. a. eksamil «kolme», sai siis «kolme», kui informatsioonitulev alles hakkas tekkima?!

Jätame teaduse ja kaugema perspektiivi. Väiksemate ohtudega ei ole meie igapäevane elu juba nüüd. Olles praegu üliõpilane, jääks mul puudu ka see minimaalne elukool, mis minuealistel on tulnud läbi teha. Kas ma ei muutuks samaaegselt pinnapealseks ja kergekäeliseks lobisejaks. Kas on mõned praegused üliõpilased? Hirmus oleks sarnaneda sellisele üliõpilasele, kes tahab olla kange eestlane, kiidab kõrget eesti kultuuri ja naerab neid kaugemalt pärit olevaid venelasi, kes segavad ära Riia ja Tallinna, kuid ise nimetab Kesk-Aasia liiduvabariikide pealinadena Afganistani, Bakuud ja Armeeniat!!! Või, tundmata üldisemaidki fakte Eesti ajaloo, vabandada end Eesti ajaloo alase kirjanduse puudumisega, paljastades end sellega teiste ees, et ma pole kunagi üheski raamatukogus ja raamatukaupluses käinud! Kas ma ei piirduks ka informatsiooniga, mis saadud kuskil kohvikus või kaardilauas juhuslikult inimestelt, kes selleks, et jutuainet leida, mõtleivad kohapeal välja kõditavaid lugusid meie puudustest ja paradiislikust elust välismaal, ning jutustaksime neilt

kui «autoriteetsetest» allikatest saadud andmetest teistele edasi, et Tšehhoslovakkias maksab kingapaar 5 rubla ja «Jawa» (350 cm²) 150 rubla, kuigi nad tegelikult maksavad seal 15-18 ja 1000 rubla? Kas ma ei hakkaks ka meil esinevatest puudustest rõõmu tundma ja rääkima neist kõikvõimalikes nurgatagustes ja vaikima seal, kus nende puuduste vastu võitlemise tegelik koht on? Kui mulle soovitatatakse aktiivselt nende puuduste vastu võidelda, ütlesin: «Aga mis mina!»

Siinjuures meenub allakirjutatule noormees, kes talle paar aastat tagasi ühel loengul sedeli saatis küsimusega, miks meil jahu müügil ei ole. Kui teised talle selgeks tegid, et jahu on juba vabalt küll saada, siis muutus ta nägu väga õnnetuks. Imselt vajas see noormees oma eksisteerimiseks igasuguseid puudusi nagu toitu, vett ja õhku.

Kas ma ei satuks häbisse mõne välismaalase ees sellega, et välismaalane tunneb mu kodumaa asju paremini kui ma ise. Kord oli allakirjutatule juhus näha, kui 18-aastaselt noormehest Kongost küsiti, kui kallid on kaubad Kongos. Tema aga

vastas, et muidugi odavamad, sest meil ei ole sellist relvastuskoramat, mis Nõukogude Liidul imperialistlike riikide surve tõttu kanda tuleb. Allakirjutanu ei ole näinud ühtegi meie üliõpilast, kes niimoodi oleks rääkinud.

Kas ma ei lähiks jälle mõnele välismaa tööliste kurtma, et meil on nii ja nii väikesed korterid, aga vaat kui suured teel on? Tema aga teeks mulle selgeks, et Nõukogude Liidus arvestatakse korteri pinna hulka ainult elutubade suurus, neil aga ka köök, esik, rõdu ja teised kõrvalruumid.

Huvitav, kas mul oleks palju selliseid «sõpru»? Praegu seminarirühmades esinevate analoogsete juhtude järgi võiks arvata, et ega neid nii vähe ei olegi. Või on siin tegemist tühja vaadi kolinaga, mis summutab ära tõelise sümfonia? Vist nii see ongi. Ja ega mul ja minu «sõpradel» kaua pead ei silutataks, sest sümfonistidel on ammugi selge, et need samad tühjad vaadid ongi meil veel

siiski esinevate puuduste põhjustajateks ja soosijateks.

Rahvusvahelisel üliõpilaste päeval tervitame neid üliõpilasi, kes tõesti väärivad oma nime esimest poolt, kes mitte koolipoisikesena ei kugista kuidagi alla ainult seda, mis õppejõud talle auditooriumis vägisi lusikaga suhu topib, vaid kes otsivad ise teadmisi igalt alalt, lüües aktiivselt kaasa ÜTÜ-s, teaduslike tööde konkurssidel, külastavad kõikvõimalikke õppetööväliseid loenguid ja teaduslikke konverentse, on põhjalikult kursis nii oma erialase kui ka ühiskondlik-poliitilise kirjandusega, mõistes, et iga hea insener peab olema ka aktiivne patrioot ja kodanik, kogu meid ümbritseva elu peremees, milleks on vaja võrratult rohkem teadmisi ja kogemusi kui oma kitsal insenerialal! Tervitame neid üliõpilasi, kes täisvaadina vaikselt tühiseses edasi veerevad, jättes enda järele sileda kommunismile viiva tee.

E. OJASILD,

NLKP ajaloo kateedri õppejõud

AUTASUSTAMISI

Suure Sotsialistliku Oktoobri-revolutsiooni 52. aastapäeva ja V. I Lenini 100. sünni-aastapäeva künnisel õnnitles Eesti NSV kõrgema ja kesk-erihariduse minister Arnold Koop kogu Tallinna Polütehnilise Instituudi peret.

Tööülesannete eeskujuliku täitmise ja aktiivse ühiskondliku tegevuse eest avaldas minister kiitust: masinaehituse tehnoloogia

kateedri juhatajale NIKOLAI STSEGLOVILE ja tootmise ökonoomika ja organiseerimise kateedri vanemlaborandile LINDA RAUDSEPALE.

Rahaliselt premeeriti: dotsent EDGAR KOGERMANNI, autojuht JAAN MELTSAST ja laboratooriumi juhatajat AKSEL TREIMANNI.

MEIE RAHVAS OKTOOBRI PÜHJADE DEMONSTRATSIOONIL VÕIDU VÄLJAKUL.

ÜLEEILE MUSTAMÄEL

TPI Mustamäe õppekorpuste kõrval seisab suur rändrahn. Sõnad rahnule paigutatud mälestustahvilil kõlavad lihtsalt ja mõjukalt, tuletavad igavesti meelde neid, kes andsid etu lahinguväljadel Nõukogude kodumaa iseseisvuse ja õnneliku tuleviku nimel.

Üleeile hommikuhämaruses rivistus mälestuskivi ette palju üliõpilasi. Orkestriheli saatel toodi kohale õppeasutuse lipp.

Mälestuskivile asetati pärg. Sõjaveteranid, instituudi bii-

liograaf erualampolkovnik Anton Laur ja õppejõud Anatoli Naumov ning üliõpilane Peep Toompark kõnelesid Süures Isamaasõjas langenute kanglastegudest.

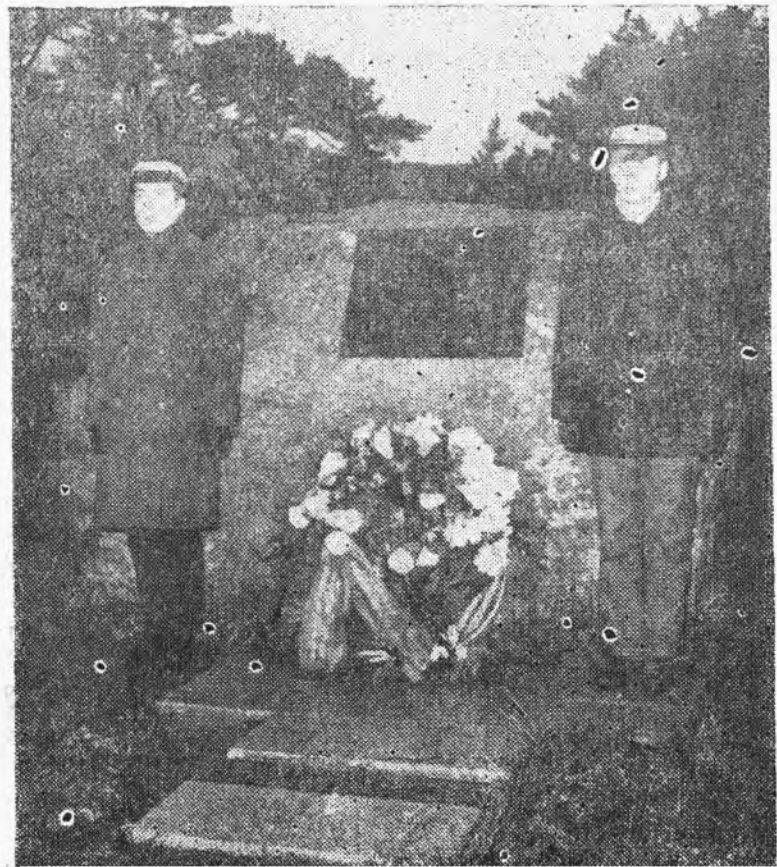
Kell 10 algas aulas Eesti NSV territooriumi fašistlikust okupatsioonist vabastamise 25. aastapäevale pühendatud teoreetiline konverents.

Rohkearvuliselt viibis seal üliõpilasi.

Avasõna ütles Suure Isamaasõja partisan, õppeprorektor

dotsent Eduard Schmidt. Järgnevalt kõnelesid dotsendid Boris Tamm, Peeter Larin ja Adolf Päss, kindralmajor Kari Aru, vanemõpetajad Rudolf Zumi ja Ilmar Paul ning Suure Isamaasõja tuntumaid eestlastest partisane Ilmar Jürisson ja sõjaveteran erualampolkovnik Eduard Lemming.

Seejärel esinesid instituudi isetegevuslased ja vaadati kroonikafilme Nõukogude Eesti vabastamislahingutest ja filmi «Õppused Dnepril».

Rühmajuhendaja

tribüün

Rühmajuhendajaks määrati mind sügisel 1967 (pool aastat pärast instituudi lõpetamist).

Rühmajuhendajate põhimääruse järgi määratakse teaduskonna dekaani korraldusel selle ameti peale «suurte erialaste ja ühiskondliku töö kogemustega, soovitatav profileeriva kateedri õppejõud.» Minu isiku juures on rahuldatus vaid see viimane — soovitatav tingimus. Jättes muu kõrvale, ei tea, kas minu määramine rühmajuhendajaks oli viga, kuid ei julgeks ka väita, et see oli tehtud järele mõtlematult. Inimene, kes kuni instituudi lõpetamiseni oli kasvatatav (vajab kasvatamist), muutus pärast õppeasutuse lõpetamist pedagoogilist haridust omamata äkki vajalike kogemuste ja teadmistega inimeseks, et teda võis määrata rühmajuhendajaks!

See on muidugi habemega jutt, aga sellest ei saa vaikides mõõda minna. Ei saa öelda, et noored õppejõud ei sobi üldse rühmajuhendajaks, mõnes osas võib-olla isegi paremini kui staažikamad.

Kui vaadelda rühmajuhendaja põhilisi ülesandeid, siis julgaksin oma töö alusel öelda, et noor õppejõud võib tulla toime rohkem töö vormilise kui sisulise küljega. Süstemaatilise ideelis-poliitilise kasvatustöö tegemine, eriti selle kõrge taseme tagamine või üliõpilaste iseloomustuste koostamine — need on ülesanded, millesse ei või suhtuda formaalselt. Minu arvates on parem jätta üritus läbi viimata, kui sellest kasu pole või iseloomustus kirjutata-

mata, kui et valge mustaks või must valgeks teha.

Kui iseloomustuse kirjutamist tõsisemalt käsitleda, siis nagu rahvasõna ütleb — selleks, et inimest tundma õppida, tuleb temaga puud soola ära süüa. Kas kilo vähem või rohkem, see on leib õppejõu kogemustest. Seda aga ajaga, mis planeeritakse õppejõu individuaaltööplaanis rühmajuhendaja ameti pidamiseks ära ei söö. Või polegi vaja inimest tunda, et tema kohta iseloomustust kirjutada?

Rühmajuhendajal oleks vaja leida paremaid võimalusi just esimese kursusega tutvumiseks. Võib-olla käia ära koos tudengitega sügisestel põllutöödel, kui neist veel osa võetakse, või midagi taolist. Üks nädal tudengite hulgas ei too kasu üksi õppejõule, vaid peaks vähendama ka üliõpilaste ja õppejõudude vahel valitsevat niivõõde vahet. Nooremal õppejõul on siin vist kergem.

Rühmajuhendajana olen töötanud vaid kaks aastat. Mõtteid paberile panemiseks on vähe või ei oska ma seda teha. Eks see amet üks vahelüli üliõpilaste ja instituudi distantside vahel ole: täna ei tea, kust homme pähe võib saada. Kõigele vaatamata on ta omast kohast siiski huvitav.

M. BAUVALD,
masinaehituse tehnoloogia
kateedri assistent

Konkurss poliitökonoomia parima tundja nimele

Ülemõõdunud ja mõõdunud õppeaastal korraldati instituudis üliõpilaste hulgas konkurss poliitökonoomia parima tundja väljaselgitamiseks. Nagu näitab praktika, süvendas see konkurss üliõpilaste huvi poliitökonoomia probleemide vastu ja tõi kaasa üliõpilaste teadmiste avardamise poliitökonoomia valdkonnas. Seetõttu otsustati korraldada taoline konkurss ka käesoleval õppeaastal ning pühendada see V. I. Lenini 100. sünniaastapäevale.

Konkursist võivad osa võtta 1969/70. õppeaastal instituudis poliitökonoomiat õppivad majandusteaduskonna II kursuse ja tehniliste erialade III kursuse päevase osakonna üliõpilased. Konkurss viiakse läbi 3 voorus.

I voor (1. aprilliks) seisneb 1–3 parema tudengi väljaselgitamises poliitökonoomia seminare juhendavate õppejõudude ja rühmakolmikute poolt, kellele antakse õigus jõudu proovida II voorus.

II voorus (1. maiks) tuleb valitud üliõpilastel kirjutada ühele teemale 6-st 180 minuti jooksul lühireferaat. Lühireferaadid tulemuste põhjal valib žürii välja 12 paremat üliõpilast, kes pääsevad III vooru.

III voorus (maikuul) toimub eelmainitud 12 üliõpilase osavõtul publiku ees viktoriin, mis selgitab ka nimetatud konkursi võitja.

Konkursil esikohale tulnud üliõpilast premeeritakse ELKNÜ Tallinna Linnakomitee poolt tasuta turismituusikuga ühele sotsialismiaale. Auhinnad saavad ka järgmised üheksa.

Poliitilise ökonoomia kateeder

TPI parteiorganisatsiooni aruande-

valimiskoosolekult

Mõõdunud nädalal toimus meie instituudi parteiorganisatsiooni aruande-valimiskoosolek. Parteikomitee aruande esitas selle sekretär B. Hiire. Sõna võtsid rektor professor A. Aarna, dotsendid R. Üksvärav, B. Tamm, J. Toomaspoeg ja N. Stšeglov, komsomolikomitee sekretär K. Kasikov ja teised. Koosolekust võtsid osa partei Tallinna Linnakomitee sekretär R. Ristlaan ja vabariigi kõrgema ja kesk-erihariduse ministri esimene asetäitja H. Peremees, kes esinesid ka sõnavõttega, EKP Keskkomitee teaduse ja õppeasutuste osakonna juhataja asetäitja I. Nuut ja EKP Tallinna Keskrajooni Komitee esimene sekretär A. Tükk.

Küsimuste ring, mis leidis arutamist, oli üsnagi lai. On ju meie instituudi elu kujunenud väga mitmepalgeliseks.

Aruandeperioodil olid parteiorganisatsiooni põhilisteks tegevusjuhisteks EKP Keskkomitee IX ja XIII pleenumi otsused V. I. Lenini 100. sünniaastapäevaks ettevalmistumise kohta ning XII pleenumi otsus «Noorsoo kommunistliku kasvatamise ülesannetest ja komsomoli parteilise juhtimise tugevdamisest vabariigis».

Märgiti, et aruandeperiood kulges instituudis ka soodsate näitajate tähe all:

— TPI andis vabariigi rahvamajandusele 921 kõrgema haridusega spetsialisti. Võeti vastu uus täiendus esimese kursuse näol — päevasesse õppevormi 1169 ja õhtusesse ning kaugõppesse üle 1000 üliõpilase.

— Keskseks sihiks meie tegevuses on saanud Lenini 100. sünniaastapäeva tähistamine paremate töötulemustega. Sellekohases plaanis püstitatud õppe-, kasvatuse- ja teadusliku töö alaste eesmärkide ning kavandatud ürituste elluviimisel tehakse ulatuslikku tööd. Toimusid temaatiline konverents «V. I. Lenin ja kõrgem kool» ning vabariiklik konverents juhtimisteooria küsimustes, ette valmistatud on ühiskonnateaduste kateedrite õppejõudude uurimistööde temaatilised koikumid, toimuvad ettevalmistused mitmete konverentsideks ja konkurssideks, sealhulgas ka anrillid ettenähtud Balti liiduvabariikide, Valgevene NSV ja Kalinigradi oblasti üliõpilaste teaduslikuks konverentsiks koos rahvaste sõpruse nädalaga, toimub leninlik arvestus üliõpilaskonnas.

— Intensiivistus töö õppeprotsessi täiustamise valdkonnas ning tõusvas ioones läheb õppejõudude kvalifikatsiooni tõstmise, kraadide ja kutsetega õppejõudude arv on ületamas 50 protsendi piiri ning on seega suurem vastavast üleliidulisest tehniliste kõrgemate koolide sid sidemed rahvamajandusega

keskmisest näitajast. Tugevnening käesoleva aasta lõpus ületab lepinguliste uurimistööde maht esmakordselt miljoni rubla piiri. Viljakale koostööle mitmete Nõukogudemaa teiste kõrgemate õppeasutustega lisandus esimene loominguilise koostöö leping välismaa kõrgema kooliga — Budapesti Tehnikaülikooliga.

— Süvenes instituudis tehtava kasvatustöö analüüs (sotsioloogiliste uurimuste kaudu jt. vormides) ning võeti tarvitusele abinõusid järjekesvuse ja süsteemikindluse siivendamiseks selles valdkonnas. Töötati välja üliõpilaste kommunistliku kasvatuse programm, kinnitati rühmajuhendajate põhimäärus, täiustati üliõpilaste ühiskondliku töö ja tegevuse atesteerimist.

— Jätkus instituudi materiaalse baasi edasine tugevdamine. Kolmanda ühiseaastliku kaitse komisega ei ole üliõpilaste majutamine enam probleem.

Uheks tähtsamaks kriteeriumiks kõrgema kooli pedagoogilise töö väärtuste ja parteiorganisatsiooni tegevuse hindamisel on õppeasutuse lõpetanud spetsialistide töö ja tegevus. Sõitajärgsetel aastatel on TPI andnud rahvamajandusele üle 11 000 spetsialisti, kellest paljud töötavad väga mitmesugustel vastutavatel ametikohtadel.

Hea ja usaldusväärse materjali instituudi lõpetanud noorte spetsialistide kohta on andnud meie käsutusse sotsioloogiline uurimisgrupp eesotsas M. Sõnno ja V. Garinaga. Uurimuse käigus saadi andmeid ja informatsiooni TPI lõpetanute kohta 127 asutuselt ja ettevõtetelt ning küsitlet enam kui 1200 lõpetanut, seega neaagu pooli aastatel 1960—1966 lõpetanuid. Andmete analüüs näitas, et noorte spetsialistide erialase ettevalmistamise tase instituudis vastab praktika nõuetele. Seda kinnitavad 85% asutuste ja ettevõtete inhiivatest töötajatest ning ühiskondlike organisatsioonide esindajatest. Kuid samal ajal 42% vastajast ei olnud rahul noorte spetsialistide organiseerimisolekuga ning 36% nende ühiskondliku aktiivsusega. Töös esinevate arusaamatuste peamiste motiividena märgiti vähest organiseerimisvõimet ja aktiivsust, liigest enesekindlust, vähest vastutustunnet töö ja ühiskondlike ülesannete täitmisel.

Käesoleval aastal jõuab lõppeda ka laiaulatuslik uurimistöö inseneride ja ökonomistide perspektiivse vajaduse kindlaksmääramiseks vabariigi tööstuse, ehituse ja autotranspordi

jaoks. Sellest võtab osa ligi 600 õppejõudu. Peale spetsialistide vajaduse kindlaksmääramise võimaldab see uurimus instituudil öelda ka kaalukama sõnaga üliõpilaste vastuvõtukontingentide määramisel ning võtta lõpliku seisukoha mõningate erialade kohta, mis on noorte hulgas ebaopulaarsed ja suhteliselt komplekteeritud ja suhteliselt vähesel arvul võtta.

Juttu oli õppeaastast ja üliõpilaste väljalangevusest. Väljalangevus päevases osakonnas langes 17%—lt eelmisel õppeaastal 12%—le, mis on samamugus edasi. Ent väljalangevus on siiski lubamatult kõrge. 1965. aastal päevasesse õppevormi vastuvõetutest lõpetab tuleval kevadel meie instituudi töenäoliselt 61%, 1964. aastal õhtusesse teaduskonda vastuvõetutest töenäoliselt 31% ja kaugõppes vastavalt 17%. Kokku kustutati meil mõõdunud õppeaastal 1700 üliõpilast, kusjuures peamiseks põhjuseks oli nõrk õppeaast. Siinkohal tekib küsimus, kas kaugõppe vorm, kus ainult iga kuues vastuvõetud üliõpilane lõpetab instituudi, end riiklikult nii paljude erialade juures õigustab?

Kõne all olid koosolekul veel paljud teised küsimused. Näiteks rühmajuhendajate tegevus. Neid on meil ligi 150. Nagu näitab praktika analüüs, esineb paljude rühmajuhendajate töös tõsisid puudujääke. Küllaltki paljud õppejõud pole nähtavasti aru saanud, et õpetamine ja kasvatamine on ühtne, terviklik protsess. Ei ole üldse täielikku selgust küsimuses, kes õppejõududest peab oma ideaaliks olla aktiivne noorte õpetaja ja kasvataja või olla akadeemiline haritlane kitsa spetsimentalismi oreolis.

Oli juttu parteiorganisatsiooni ridade kasvust, sellest, et kõik partei liikmekandidaadideks vastuvõetud üliõpilased on komsomoli aktivistid ja õppetöö eesrindlased, kellest kolm — A. Ronk, A. Kilk ja O. Lüüs lõpetasid kevadel instituudi kiitusega.

Kõik arutusel olnud küsimusi ei saa ühes «Tallinna Polütehnik» numbris lihtsalt praktiliselt valgustada. Seepärast siinkohal märkus, et toimetuse leiab nendele ruumi edasistes numbrites eraldi materjalidena.

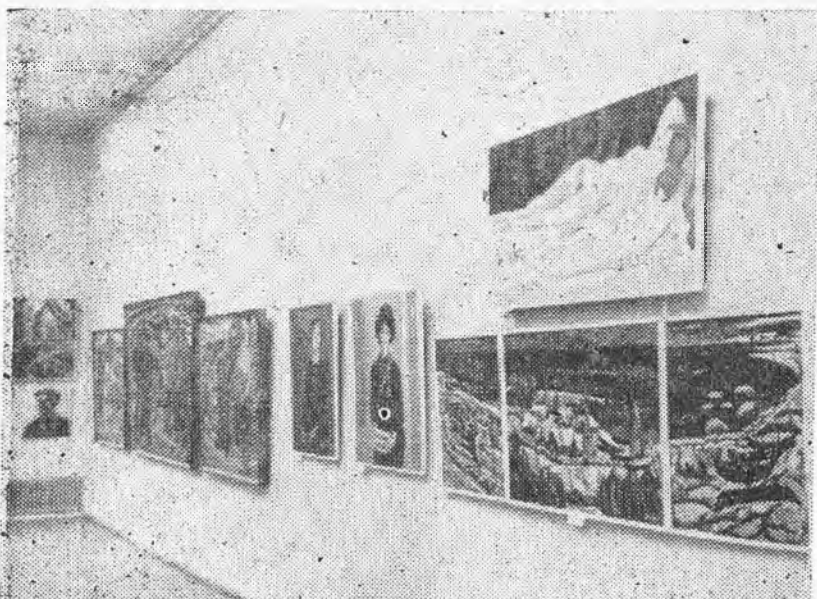
Meie parteiorganisatsiooni aruande-valimiskoosoleku otsuses rõhutatakse, et vaja on tõsta kõigi kateedrite ja iga õppejõu osa teaduslik-metoodilise töö arendamisel ja üliõpilaste kommunistliku kasvatamisel. On vaja saavutada TPI «Üliõpilaste kommunistliku kasvatuse programmis» fikseeritud põhimõtete täitmine nii õppetöös kui ka väljaspool õppeprotsessi.

Rostockis avati kolmas Saksa Demokraatliku Vabariigi üliõpilaste ja noorte teadlaste saavutuste näitus. Näitusruumid võetavad endi alla 7000 ruutmeetrilise pindala. Välja on pandud umbes 2100 teaduslikku tööd 7500 autorilt. Valik tuli teha ligi 30 000 töö hulgas.

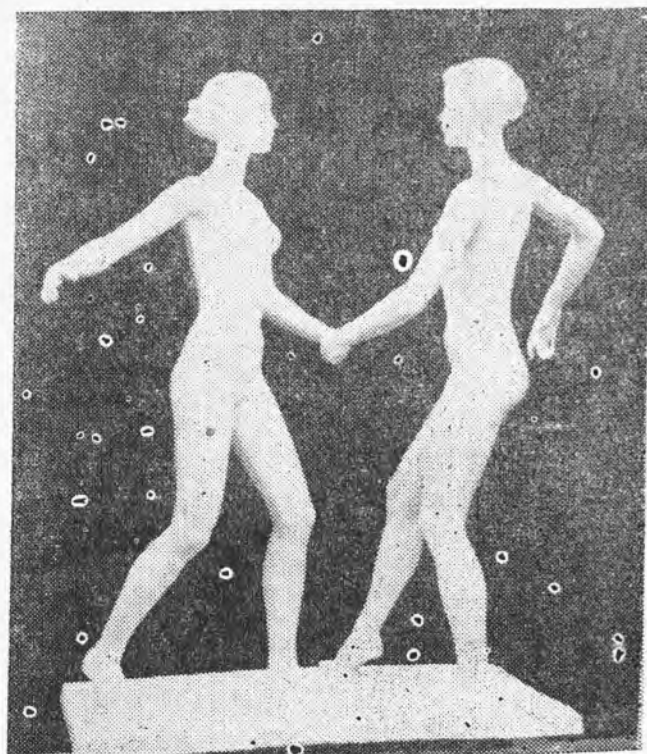
Rühm Saksa Demokraatliku Vabariigi kõrgemate koolide õppejõude hakkas loenguid pidama Conakry ülikoolis.

Ranguunis avab peatselt ukseid loodusteaduste ülikool. Õppeasutuse nõukogu ees saad kaitsta ka doktoridissertatsioone.

2 POLÜTEHNIK

Tallinna Kunstihoones toimus järjekordne Eesti NSV Riikliku Kunstiinstituudi üliõpilaste kursuse- ja diplomitööde näitus. Näitame neist tööd paari ka meie ajalehe külgedel.

Aime Kuulbusch — «Noorus».

Lugupeetav kolleeg ja sõber!
16. novembril jõuab ka Sinul kätte ümmarguse numbriga tähtpäev. Oled meie peres olnud juba 21 aastat. Enne seda sõdisid ja taastasid. Sulle on tuttavad kõik pedagoogilise ametirendi pulgad vanemlaborandist dotsendini — viimast ametit kannad juba kümme aastat koos teaduste kandidaadi kraadiga. Aegade jooksul oled kujunenud meie kateedri üheks nurgakiviks, millele me toetume matemaatilist statistikat ja õppetöö metoodikat puu-

datavates küsimustes. Sind ter-
vitavad aupaklikult mitte üks-
tudengid, vaid ka noored tea-
dusejüngrid ja kolleegid, kuna
kuuludes mitmesugustesse nõu-
kogudesse pead hindama õig-
laselt nende tööde kvaliteeti
Tuleb imetleda seda rahu ja
huumorimeelt, millega Sa ka
kõige keerulisemad küsimused
lahendad. Seetõttu ei häbene
me kunagi Sinu poole pöördu-
mast nii tööajal kui ka pärast
seda, vastus on alati selge ja
ammendav. Ei saa maha vaiki-
da ka Sinu saavutusi rahvapäi-
vplaani täitmisel — kolm pois-
t on meheks kasvatanud, ei esi-
mehe ametit aianduskoopera-
tiivis, kus ehituste teoreetilisi
meetodite isikliku praktilise ra-
kendamise tulemusena on mida-
gi kerkimas.

Soovime Sulle palju jõudu
tervist ja energiat vanas vai-
mus jätkamiseks!

Lisaks üldisele lugupidamise-
le ja austusele tugev käepigis-
tus

ehitustehnoloogia kateedri
perelt

Kunst ja tehnika käsikäes

Tehnika ja kunst, otstarbe-
kus ja ilu — veel liiga sageli
vastandatakse neid mõisteid,
tõdemata, et inimväärsel elu-
keskkonna loomiseks on nad
mõlemad vajalikud. Veelgi
enam — väga sageli on kunst
ja tehnika vahetult seotud. Oli-
gu see näiteks dekoratiiv-mo-
numentaalkunst, tarbekunst,
arhitektuur või kinokunst —
kõik nad kasutavad tehnika
saavutusi. Kunst omakorda
abistab tehnikat seadmete ja
tööruumide kujundamisel, luues
otstarbeka ja samal ajal psüh-
holoogiliselt kõige vastuvõeta-
vama töömiljöö, andes tööstus-
toodangule ajakohase kujundu-
se.

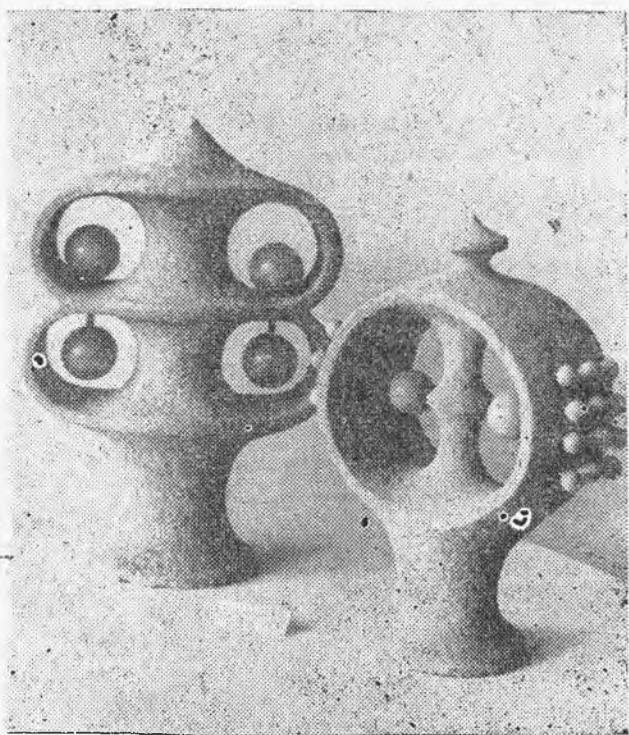
Üheks lüliks kunsti ja tehni-
ka koostöö suunas peaks kuju-
nema vastasutatud Tallinna
tehnilise esteetika rahvaülikool.
Esimeseks õppuseks, mis toi-
mus 29. oktoobril Kesklektoo-
riumi ruumes, kogunes üle 120
kuulaja Tallinna tehadest ja
ettevõtetest, enamik TPI lõpe-
tanud insenerid. Vastse rahva-
ülikooli avas ENSV kõrreema ja
kesk-erihariduse ministri esi-
mene asetäitja H. Peremees, kes
oli ka uue teaduskonna loomise
initsiaatoriks. Organiseerimise
tehnilised küsimused lahendas
ENSV Teaduslik-Tehnilise In-
formatsiooni ja Propaganda
Instituut, kuna sisulise töö ras-
kus lasub ENSV Riiklikul
Kunstiinstituudil. Uue rahvaüli-

kooli ühiskondlik dekanat ees-
otsas arhitekt U. Ivaskiga koos-
tas programmi 1969/70. õppe-
aastaks. Koos hakatakse käima
kaks korda kuus. Esialgselt on
planeeritud 15 õppust. Põhili-
seks õppetöö vormiks on loen-
gud, aga vaadatakse ka eriala-
seid filme, käiakse näitustel ja
ekskursioonidel. Kuulajad saa-
vad ülevaate esteetika problee-
midest selle ajaloolises arengus.
Suur osa õppustest pühenda-
takse disainile nii NSV Liidus
kui ka välismaal. Tutvutakse
veel paljude huvitavate problee-
midega, näiteks otstarbeka
mööbli kujundamise aluste-
ga, värvuspsühholoogiaga, töö-
ruumide ja seadmete kujunda-
mise põhiprintsiipidega.

Oma nõusoleku lektorina esi-
neda on andnud paljud ENSV
Riikliku Kunstiinstituudi juhti-
vad õppejõud tööstuskunsti,
ruumikujunduse, arhitektuuri
ja ühiskonnateaduste kateed-
ritest. Loengutega esteetika
üldprobleemidest ja esteetilise
vormi evolutsioonist on juba
esinenud dotsendid L. Soonpää
ja L. Gens.

Tehnilise esteetika rahvaüli-
kooli ühiskondlik dekanat loo-
dab, et vastalustatud üritus
pälvi head vastuvõttu kuula-
jatelt.

Prof. P. TARVAS,
ENSV Riikliku Kunsti-
instituudi prorektor

Anne Keek — Dekoratiivvormid haljasalale (keraamika).

Tallinna Üliõpilassegakoori minevikust ja tulevikust

Üliõpilassegakooriga juttu te-
hes ei saa rääkida muudugi eri-
ti kaugest minevikust, sest 7
aastat tagasi polnud teda veel
olemiski. Sest alles 1962. aastal
tekkis grupil seltsimeestel väga

Olen nüüd pikalt rääkinud
koori lühikesest minevikust. Ma
pole küll mingi futuroloog, ise-
gi mitte hiromant, ent riskiksin
siiski lõpetuseks rääkida mõne
sõna koori tulevikust.

Koor on seni esitanud üle 250
teose (Ernesaks ja Sink, Sibe-
lius ja spirituaalid, Saar ja
Svidirov). Võib kindel olla, et
tulevikus on see arv palju-
palju suurem.

Seni pole Tallinna Üliõpilas-
segakooriga eriti palju reisitud.
Seda viga tahame tulevikus pa-
randada. Ja me olemegi asja tõ-
siselt käsile võtnud. Selle kirja-
tüki ilmumise päeval pakib
üliõpilassegakooriga kohvred Ar-
meenia-sõiduks. Koor on nimelt
kutsutud osa võtma armeenia
suure helilooja Komitasi sajan-
dale sünni-aastapäevale pü-
hendatud festivalist. Detsembris
oodatakse meie koori aga Un-
garisse. Tuleval aastal on koo-
ril ees võistlusalalise preemia-
reis Jugoslaaviasse. Rohkem ei
julge ihe hooga öelda, ainult
niipalju veel, et neid kohti, kus
üliõpilassegakooriga veel käinud
pole, jätkub pikaks ajaks!

Ja kõige lõpuks on mul veel

Ära, sõber, väsi rändamise hoos!

õnnelik idee moodustada üks
segakooriga, mis tõesti seda nime
vääraks, kus oleksid segamini
kõiki Tallinna kõrgemate koo-
ride üliõpilased. Ja mõte tehti
kohe teoks. Mehed tulid põhi-
liselt TPI-st, naised TPedI-st,
aga ka Kunstiinstituut ja Kon-
servatoorium olid küllalt arvu-
kalt esindatud. Dirigendikepi
võttis kätte noor ja energiline
ANTS SÖÖT. Tema kätte on
see jäänudki. Ants Sööt oli (ja
on praegugi) selline mees, kes
kooriga palju andis, aga ka pal-
ju nõudis ning kõva töö tule-
mused ei lasknud end kaua
oodata. Juba esimesel aastal
võitis üliõpilassegakooriga vaba-
riikliku konkursi väiksemate
kooride rühmas. 1967. a. võitis
kooriga Oktoobrirevolutsiooni 50.
aastapäevale pühendatud üle-
liidulise konkursi laureaadi
nimetuse. Mõeldud aastal tuli
Tallinna Üliõpilassegakooriga esi-
meseks Kaunases peetud ülelii-
dulisel üliõpilassegakooriga
konkursil JUVENTUS-68. Sama-
l konkursil tunnistati pari-
maks meessolistiks Tallinna
Üliõpilaskoori kauaaegne esi-
mees, TPI lõpetanud ehitusin-
sener TAIMO KIKAS. Vast
kõige hinnatavam on aga see,
et meie kooril õnnestus juube-
lilaulupeo võistlusalamil võita
laureaadi tiitel.

Eestis pole enam kuigi palju
kohti, kus üliõpilassegakooriga esi-
nenud ei oleks. Peale Eesti on
kooriga käinud Venemaal, Lätis ja
Leedus, 1964. a. veetis aga koor
ühiselt suvepuhkuse ringreisil
mööda Kaukaasiat. Kaukaasia-
sõitu mäletavad praegustest
kooriliikmetest vaid üksikud,
sest koori koosseis muutub vä-
ga kiiresti — ühed lõpetavad ja
lähuvad Tallinnast ära, uued
üliõpilased tulevad peale. Kont-
sertreisi Soome mäletab aga
enamik koori liikmeid, sest see
käisime 1968. a. kevadel ja vas-
tuvõtt oli niivõrd soe, et see
lihtsalt ei unune.

Kerge kehakinnitus pärast kontserti

Üks koori ansambli «välisrei» sidest» (Hiiumaale).

KAS TEATE, ET...

TPI üliõpilaste kirjades sei-
sab 9458 nime. Päevase osa-
konna kuues teaduskonnas on
õppijaid 4178.

Teaduskondade järgi on pilt
järgmine:
Majandusteaduskond — 900
Elektrotehnikateadus-
kond — 799
Energeetikateaduskond — 750
Ehitusteaduskond — 590
Keemiateaduskond — 582
Mehaanikateaduskond — 557
Ohtuse teaduskonnas oman-
dab eriala 2128 inimest ja kaug-
õppe teel täiendab teadmisi
2627 mitmesugustel kutsealadel
töötajat.

Kohtla-Järve üldtehnilise
teaduskonna kirjas on praegu
525 üliõpilast.

ULKNU ridadesse kuulub
3467 päevase osakonna üliõpi-
last ehk 82,7 protsenti nende
kogu arvust;

kõige suurem on kommunist-
like noorte arv protsentuaal-
selt keemiateaduskonnas —
84,4 protsenti üliõpilaste arvust.

mõeldud õppeaastal suure-
nes kommunistlike noorte arv
instituudis kaheksa võrra.

üks soov. Ei julge ennustada,
ent tahaksin loota, et tipikad
taas leiavad tee Tallinna Üliõpi-
lassegakooriga, nii nagu see oli
veel paar aastat tagasi.

Eriti teretulnud on teadagi
tenorid!

M. JÄRV

EÜE-70 käiseembleemi ja reklaamplakati

konkursist

Eesti Üliõpilaste Ehitusmaleva Nõukogu otsusega kuulutatakse välja konkurss EÜE-70 käiseembleemi ja reklaamplakati kavandi saamiseks.

Käiseembleemi originaalsuurus võib olla kuni 5x5 cm. Teostada tuleb see maksimaalselt kolme värviga, kusjuures žürii jätab endale õiguse autoriga kooskõlastatult muuta värvide kombinatsiooni vastavalt vormirõivastuse materjalile ja värvile.

Eritingimusena peavad embleemile olema paigutatud tekst «Eesti Üliõpilaste Ehitusmalev» ja aastaarv 1970 või lühend «EÜE-70».

Embleemi kavand tuleb esitada nii originaalsuuruses kui ka mõõdul 2,5:1 värvilahendusega. Parima kavandi autorit premeeritakse ühe 30-rublase rahasummaga ja autoriga võetakse kontakt edaspidise töö

suhtes. 2-3 võrdväärse töö puhul jagatakse preemiasumma autorite vahel.

Eesti Üliõpilaste Ehitusmaleva reklaamplakat peab kajastama vabariigi üliõpilaskomsomoli üht tõsisemat ettevõtet — ehitusmaleva elu ja tegevust, ülesehituselt olema lakooniline ja silmatorkav. Maleva reklaamplakati peab olema võimalik kasutada talvel kõrgemates koolides ning suvel rühma- ja teaduslaste teadaannete alusena. Plakatile peab olema mahutatud tekst «Eesti Üliõpilaste Ehitusmalev». Plakat trükitakse 1000 eks. tiraazis.

Plakati idee-kavand esitatakse originaalsuuruses, kusjuures plakati maksimaalmõõtmist ei tohiks ületada plakati normaal-

suurust. Parima kavandi autorit premeeritakse 30-rublase rahasummaga.

Kõigist eelmainitud konkursist võib osa võtta piiramatult arvu töödega.

Idee-kavandid esitatakse kinnises ümbrikus märgusõna all. Sellele tuleb lisada eraldi ümberik sama märgusõnaga ja seal tuleb märkida ka andmed autorite kohta. On tarvis ära märkida kõrgem kool (töökoht), kodune või internaadi postiaadress, perekonna-, ees- ja isanimi, telefoni olemasolu korral ka selle number.

Esitatavate tööde viimaseks laekumise tähtajaks on 1. veebruar 1970 (postitempli kuupäev).

Tööd palutakse saata aadressil: Tallinn, Võidu väljak 7, EÜE Kesksaap.

EÜE plakati (embleemi) konkurs.

Tulemused avaldatakse kõrgemate koolide ajalehtedes ja «Noorte Hääles» kahe nädala jooksul pärast tööde laekumist ja žürii otsuse tegemist.

Loodame elavat osavõttu, soovime jõudu ja edu!

EÜE Nõukogu

ABC ametühingu rühmaorganisaatoritele

Ametühingukonverents on nüüd juba mitmenädalaste mädgedega, uus valitud komitee kinnitab komisjonide tööplaane ja aeg on ajaleheski võtta igapäevasemaid noodid.

Hakkame rühmaorganisaatoritele õpetusi jagama — mida teha ja kuidas teha.

Täna selgitame natuke ametühingutöö paberlikku külge.

Igasuguse ametühingulise hviituse taotlemine alab avalduse kirjutamisest. Olgu see siis tuusiku taotlemine, ühekordse toetuse vajadus, soov saada dieettoitu, lapse sünnitoetust või muud. Ainus erand on haigusleht, mis antakse arsti poolt juba täidetuna ja millele mingit muud kaaskirja pole vaja.

Avaldus kirjutatakse vastava büroo nimele (näit. Keemia-

teaduskonna A/ü Büroole) või otseselt instituudi komitee nimele (TPI A/ü Komiteele), kusjuures avalduse kirjutaja peab ära märkima ka oma ametühingu liikmepileti numbrit.

Ja nüüd tähelepanu, rühmaorganisaatorid, büroode esimehed ning samuti kõik ametühingu liikmed!

Kõige esimene avalduse läbi vaataja on ametühingu rühmaorganisaator, kes arutab avaldust oma rühma liikmetega ning kirjutab avaldusele otsuse, mida kinnitab oma allkirjaga ja kuupäevaga (näit. «Rühm tekitab S. I. avaldust» või «Rühm ei pea vajalikuks avalduse rahuldamist» vms.).

Alates 15. novembrist ei vaata instituudi a/ü komitee ja samuti bürood läbi ühtegi aval-

dust, millel puudub rühmaorganisaatori märkus.

See kehtib ka haiguslehtede kohta. Haiguslehte andmisel raamatupidamisse peab sellel olema rühmaorganisaatori märkus «On a/ü liige» või «Ei ole a/ü liige», mis on kinnitatud rühmaorganisaatori allkirjaga.

Seega, lugupeetud ametühingu liikmed, esimene isik, kes annab teie avaldustele ametliku käigu, on teie rühmaorganisaator.

Teie, lugupeetud rühmaorganisaatorid, ärge suhtuge aga avalduste viseerimisse kui paljasse formaalsusse.

Nii et võtame kõik toodud juhtnöörid teadmiseks ja täitmiseks.

Ametühingukomitee.

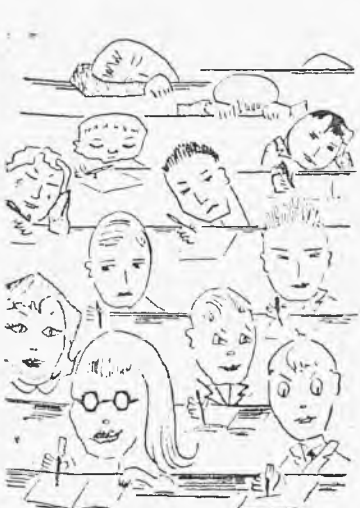
Karikaturisti töömailt täna ja varemalt

Kuidas sulle mu uus kleit meeldib?

Ka see käib minimoe hulka.

Möödunud esmaspäeva esimene loeng.

Ükskõikne üliõpilane.

Keemiaalaste loengute seeria

D. Mendelejevi nim. UKS Eesti Osakonna juhatus koos TPI UKS alorganiseerimise ja orgaanilise keemia kateedriga korraldab käesolevat õppeaastal keemia-alase loengute seeria noorte spetsialistide abistamiseks ja nende kvalifikatsiooni tõstmiseks. Loenguid peavad vastava eriala spetsialistid ja need toimuvad igal teisipäeval kell 15-17 TPI keemiahoones (aud. A.-308.). Esimene loeng toimub 18. novembril teemal:

«Gaasvedelik kromatograafia kasutamine orgaaniliste ainete analüüsil».

Esineb TA Keemia Instituudi vanem teaduslik töötaja, tehnikakandidaat I. Klesment.

Loengute seeria on kavatsatud aspirantidele, noorematele õppejõududele ja teaduslikele töötajatele ja ka vanema kursuse üliõpilastele.

H. RAUDSEPP, orgaanilise keemia kateedri juhataja

16. novembril kell 19.30 — teaduskondadevaheline viktoriin-kontsert aulas.

19. novembril kell 15.30 — TPI aula auditoriumis professor tehnikadoktor A. Jablonski loeng «Kõrgema kooli didaktika printsiipidest ja õppeprotsessi täiustamise võimalustest».

PUHAPÄEVAL KINOKLUBIS

Pühapäeval, 16. nov. kell 12 toimub TPI aulas kinoseanss. Kavasa: «Aeg elada» (dokumentaalfilm Sofia noorsoofestivalist) ja «Briljantküsi» (nõukogude parimaid komöödiid).

Tulge vaatama! Kinoklubi liikmetele sissepääs tasuta.

TPedl KKO ja Spordiklubi

E. Vilde nim. Tallinna Pedagoogilise Instituudi kehakultuuriosakond või TPedl KKO, nagu teda laiemalt tuntakse, loodi 1955. aastal. Mõned aastad varem aga moodustati õppeasutuse juurde VSÜ «Kalevi» spordiklubi. Seega on 1970. aasta — V. I. Lenini 100. sünniaastapäeva aasta juubeliaastaks ka instituudi sportlaste perele.

Aegade jooksul on KKO kasvanud oma 172 stationaarse ja 117 kaugüliõpilasega õppeasutuse suurimaks osakonnaks, kuuludes pedagoogika ja kehalise kasvatuse teaduskonna koosseisu. Et osakonna kasvandikele anda võimalikult ulatuslik erialane ettevalmistus, toimub õppetöö KKO-s üldiselt NSV Liidu kehakultuuri-instituutide pedagoogiliste teaduskondade (kehalise kasvatuse õpetajate ettevalmistamiseks), sportlikul erialal aga kehakultuuri-instituutide spordifakulteedide (tree-nerite ettevalmistamiseks) õppeprogrammide alusel. See võimaldab osakonna lõpetajatel kooli kehalise kasvatuse õpetaja ülesannete kõrval edukalt juhtida ka spordi-erialaseksiooni tööd oma erialal.

Kümne stationaarse ja viie kaugõppe lennuga on KKO andnud vabariigile 316 kehakultuurispetsialisti. Tuntud nimedid on nende hulgas palju. Kes ei tunneks haridusministeeriumi kehalise kasvatuse osakonna juhatajat Arvo TAM-SART ja inspektorit Jüri TUISKU, võimelisi Ilma SAULEPPA, Ülo VIMBI, Anne TIIK-SALMI, Luive REBAST-NATKAT, kergejõustiklasi Uno PALU, Charles VALLMANNI, Rein SPRENKI, Tiitu VABRIK-KOLLOT, ujujaid Ester SIL-LASTET, Ott MÄNNAT, Enn LEPIKUT, Ants MÄNNIKUT ja teisi. Viievõistlajatest on KKO kasvandikud Jaanus MADAR, Olev LIIVRAND, Rein ÖÖBIK, allveespordist Tiitu JANES-KAARET, Illa RAUDIK, Alla MADISSON. Tennisistidest Tiitu SOOME-SIMSON, Tiitu KIVI, Eva KÄRMAS-LAIDVEE, vehklejatest Meiti PAU, Toomas LIIVAK, Jüri REIMAN, Tiina KRÜS ja TIIT RÄNI, korvpallurid Peeter METSAR, Märt KERMON, Ilme LAPING, võrkpallurid Ülo RAIDMA, Ago KALDE, Anu TRELIN, Ellen KALJUSALU ja Eve LAIMETS-SOOVÄLI, suusatavad Tuuli TRIIU, Maaja ARDEL ja Helgi KIVI. Kõiki tuntud nimedid loetleda oleks võimatu.

Ka praegu õpib KKO-s rida spordimeistreid, nagu ujumise Peeter KULM, Viive ARMEI, Tõnu MEIJEL, Ain KAASIK, Kristian VAINOMÄE, allveespordilane maailmarekordimees Lembit TOOMAN, kergejõustiklased Enn ja Helvi ERIKSONID, Eerik MAASIK, Veljo KUUSEMÄE, Rein TÖLP, Vambola POLJAKOV, Lembit KOLK ja Jaan PELMAS, tenni-

sistid Hindrek SEPP, Lidia SINKEVITS, Aita KREE, Sven EVING ja Endel NAEL, viievõistlajad Raiivo SALDRE, Jüri TALVISTU ja Tõnu MADAR, suusatavad Tõnu PÄÄSUKE, Urmas MÜÜR, Rein PESUR ja Tiit EPNER, võrkpallurid Peeter SEPP, Villu KIVISTIK ja Mari KIRI, väärvallurid Mihhail KURLING, David BLECHMANN ja Peeter KIILMAA, korvpallurid Sirje KANGRO, Merike KAUP ja Lembit PETERSON, aerutajad Are EL-LER ja Ivar METSKÜLL, vehklejad Svetlana TSIRKOVA, Andres LIIVAK, Mari LIIVAK ja paljud teised.

Instituudi spordiklubi liikmeskonda kuulub ligi 90% kõrgist üliõpilastest. Sportlike sõprusühenduste kõrval Nõukogudema mitmete vennasvabariikide kõrgemate koolidega ulatusid võistlusreisid sel aastal ka Saksa Demokraatlikku Vabariiki ja Soome. Klubi juures töötab 18 spordi-erialaseksiooni, millede tegevusest KKO üliõpilaste kõrval võtab osa ka arvukalt teiste erialade üliõpilasi.

Spordiklubi tegevuse parimaks hindajaks on see, et viimase üheksa aasta jooksul on vabariigi kõrgemate koolide vahelise sotsialistliku võistluse rändturniirid võidetud tervelt seitsmel aastal, sealjuures viimased neli aastat järjest!

Elavot kasutamist instituudi sportlastepere poolt leiab Otepää õppe-spordibaas — KKO õppeaagrid, erialaseksioonide treeninglaagrid, üliõpilaspere tervistustlikud puhkelaagrid, instituudi muusikakollektiivide laululaagrid, ÜTÜ metoodilised laagrid jne. — kõik toimuvad Otepää mägede-järvete vahel õppe-spordibaasis. Peatselt algab sealsete hoonete rekonstrueerimine, Tallinnas aga instituudi peahoone juures hakatakse rajama kehalise kasvatuse uut õppekorpus 18x36 m peaja mitmete kõrvalsaalide, laboratooriumide ja auditooriumidega.

Märkimata ei saa jätta ka KKO üliõpilaste teadusliku uurimistööd kehalise kasvatuse ja spordikateedri spordimeditsiini ning rakendusliku biomehaanika laboratooriumide rikkaliku teadusliku aparatuuri baasil. Kahel korral on üliõpilaste tööd jõudnud ka üleliidulisele areenile — NSV Liidu kehakultuuri-instituutide üliõpilaste teaduslik-metoodilistele konverentsidele. Arvukas on alati olnud ka instituudi ÜTÜ konverentsidel esinemine kehakultuuri ja spordimeditsiini sektiioonides.

V. I. Lenini juubelit, millega kokku langeb ka KKO 15. aastapäev, tahavad instituudi üliõpilassportlased tähistada veelgi paremate saavutustega õppe- ja teaduslikus töös ning muudugi ka spordiradadel.

R. ISOK

NB!

TUDENG! Kui Sa tahad reisisa, aga rahakott eriliselt komforti välja ei kannata, siis Leningradis, Riias, Moskvas ja teistes Nõukogudema linnades võid Sa peavarju leida tudengite ühiselamutes. Vähemalt üks kuu varem aga astu läbi komsomolikomiteest ja kuuluta oma soovidest välissuhete sektori meestele.

Head reisi!

TPI komsomolikomitee välissuhete sektor

KÖNELEB TEHNIKADOKTOR H. ABEN.

Pühapäeval, 16. novembril kell 14 toimub üliõpilaspäevade raames TPI ühiselamu nr. 3 kohvikus ENSV TA Küberneetikainstituudi direktori asetäitja, tehnikadoktori H. Abeni ettekanne «Teaduse ja teadlaste probleeme tänapäeval». Järgneb arutelu. Ootame vestlusringi TPI õppejõude ja üliõpilasi. TPI üliõpilaspäevade orgkomitee

MEIE AJALEHE LUGEJAILE! «Tallinna Polütehnik» on üksikmüügil Ajakirjandusliidu kaupluses nr. 2 (Ajalehed-Ajakirjad), Raekoja plats 18.

Vast. toimetaja V. KALPUS

Avaldame sügavat kaastunnet Priidu Kalbrele tema ISA surma puhul. Tookaaslased.

Organ парткома, ректората, комитета ЛКМЭ и профкома Таллинского политехнического института газеты «Таллинский политехник».

Hind 2 kop.

Trükkkoda «Ühiselu», Tallinn, Piikk tn. 40/42.

Tellimise nr. 3465

MB-08466